

Förslag på Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd i en ny struktur

Arbetsmiljöverket ger er tillfälle att ta del av, och lämna synpunkter på, förslaget till föreskrifter och allmänna råd i Arbetsmiljöverkets nya författningssamling. Alla handlingar som ingår i remissen finns på Arbetsmiljöverkets webbplats www.av.se/remisser.

Remissvaren behöver ha kommit in till oss **senast den 20 augusti 2020**.

Skillnader mellan den här remissen och remisser i andra föreskriftsarbeten

Den här remissen är annorlunda än de remisser om ändrade eller nya föreskrifter som Arbetsmiljöverket brukar gå ut med.

Utgångspunkten är att remissen handlar om att ta ställning till en ny struktur för Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Paragraferna har bearbetats språkligt och sorterats in i en ny struktur, med målsättning att behålla skyddsnivåerna. Ett fåtal väl övervägda ändringar har vi gjort, vilka redogörs för i konsekvensutredningarna.

Ett undantag från detta är föreskrifterna om grundläggande arbetsmiljöregler vid planering, projektering och samordning – för dig som är byggherre, projektörer eller byggarbetsmiljösamordnare (1.2), där nya paragrafer har lagts till. Se nedan under avsnittet "Föreskrifter där vi vill ha synpunkter på sakinnehållet".

Den nya regelstrukturen – från 67 till 14 föreskriftshäften

Den nya regelstrukturen är indelad i tre delar och föreskrifterna är införda i 14 nya föreskriftshäften där varje föreskrift just nu har arbetsnummer 1.1–3.3.

Paragraferna i de nuvarande 67 föreskrifterna är insorterade i dessa 14 föreskriftshäften. Målet med den nya strukturen är bland annat att det ska bli lättare att söka, hitta och förstå reglerna.

Detta ingår i de tre delarna:

- Del 1**
 - Föreskriftshäftena 1.1–1.2 är indelade efter olika juridiska roller i arbetsmiljöarbetet och innehåller grundläggande arbetsmiljöregler.
 - Föreskriftshäftena 1.3–1.8 innehåller produktregler för de som tillhandahåller vissa typer av produkter. Föreskriftshäftet 1.3 innehåller oharmoniserade regler och 1.4–1.8 innehåller harmoniserade regler.
- Del 2**
 - Föreskriftshäftena 2.1–2.3 innehåller regler om vanliga arbetsmiljörisker, användning av arbetsutrustning och utformning av arbetsplatser.
- Del 3**
 - Föreskriftshäftena 3.1–3.3 innehåller regler om risker vid särskilda typer av arbeten och regler om specifika kontroller.

Läs mer om den nya strukturen på vår webbplats www.av.se/regelstruktur. Där finns även en informationsfilm om strukturens uppbyggnad och information om vad de olika delarna och föreskriftshäftena innehåller.

Den här typen av ändringar har vi gjort

En huvudprincip i arbetet med att införa den nya regelstrukturen har varit att såväl skyddsnivåer som kravnivåer ska behållas oförändrade.

I samband med att föreskriftstexterna har sorterats in i den nya strukturen har vi gjort följande:

- **En översyn av allmänna råd.** De allmänna råd som ska finnas, ska uppfylla kriterierna för allmänna råd. Vad som är ett allmänt råd framgår av 1 § i författningssamlingsförordningen (1976:725). Detta utvecklas också i Myndigheternas föreskrifter, handbok i författningsskrivning (Ds 1998:43). I samband med översynen har vi också placerat alla allmänna råd i direkt anslutning till den paragraf som de hör till.
- **Allmänna råd har i några fall upphöjts till tvingande föreskriftstext.** Det har skett när vi bedömt att det finns ett behov av att formalisera en

vedertagen praxis, eller när ett nuvarande allmänt råd är av bindande karaktär.

- **En klarspråksbearbetning av föreskriftstexter.** Det handlar till exempel om att vi har moderniserat språket genom andra ordval, infört punktlister och tydligare rubriker. Detta har också syftat till en mer enhetlig språklig utformning.
- **Skapat en tydlighet om vilka regler som gäller för vem.** På ett tydligare sätt än tidigare står det nu utskrivet i paragraferna vem som ska se till att reglerna uppfylls. Det gäller särskilt ensamföretagare, där det som uttrycks i arbetsmiljölagen nu också står i föreskrifterna.
- **Förtydligt hur det systematiska arbetsmiljöarbetet går som en röd tråd genom regelstrukturen.** I de föreskrifter som vänder sig till arbetsgivare finns i de inledande kapitlen en paragraf som anger hur reglerna inom de olika områdena förhåller sig till föreskrifterna om det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- **Gjort en översyn av dubbelregleringar.** Framför allt har vi tagit bort motstridiga dubbelregleringar.
- **Infört avdelningar och kapitel i föreskrifterna.** Det möjliggör en överskådlig uppdelning av föreskrifterna.

Detta händer med allmänna råd som tas bort

Texter som tidigare fanns i allmänna råd, men som nu har tagits bort, kan komma att användas som underlag när vi ska ta fram stöd i arbetsmiljöarbetet, till exempel i form av texter på vår webbplats www.av.se.

I denna remiss vill vi ha synpunkter på regler i ny struktur

Remissförslaget handlar främst om att Arbetsmiljöverket har sorterat in befintliga paragrafer i en ny regelstruktur utan att ändra det sakliga innehållet. De remissynpunkter vi vill ha är därför framför allt synpunkter på strukturen och inte på sakinnehåll eller krav och kravnivåer.

Synpunkter som kan komma att kräva ett omfattande utvecklingsarbete av föreskriftstext, eller som innehåller tillägg av krav, kommer vi därför inte att kunna beakta i denna omarbetning. Sådana synpunkter kan bli underlag i kommande föreskriftsarbeten.

Här är exempel på frågor vi vill ha svar på:

- Fungerar strukturen avseende avdelningar, kapitel och paragrafer i föreskrifterna, eller är det något som du tycker passar bättre någon annanstans? Motivera.
- Finns det namn på föreskrifter, avdelningar, kapitel eller andra rubriker som du tycker kan bli tydligare? Ge gärna förslag.
- Är det lätt att förstå när föreskrifterna gäller?
- Är det lätt att förstå till vem föreskrifterna riktar sig? Om inte, beskriv i så fall varför.
- Upplever du, trots att det inte har varit vår avsikt, att det ändå det har skett förändringar av sakinnehåll och/eller skyddsnivå, som inte beskrivs i konsekvensutredningarna? Beskriv i så fall vad.
- Vi har förtydligat det systematiska arbetsmiljöarbetet i strukturen, till exempel med hänvisningsparagrafer till kapitlet om det systematiska arbetsmiljöarbetet. Har det bidragit till att kraven om det systematiska arbetsmiljöarbetet har blivit tydligare och lättare att förstå?
- Har du några förslag på vad vi mer kan göra för att det ska bli enklare att hitta de regler som man letar efter i de nya föreskrifterna?
- Dokumentet "Introduktion till Arbetsmiljöverkets regler" är framtaget som ett stöd för de som ska använda och följa Arbetsmiljöverkets regler. Har du förslag på förbättringar av det dokumentet?

Särskild information om föreskrifterna om arbetsplatsens utformning och arbetsanpassning

De nuvarande föreskrifterna (AFS 2009:2) om arbetsplatsens utformning, och (AFS 1994:1) om arbetsanpassning och rehabilitering, har reviderats under tiden som arbetet med att införa den nya regelstrukturen har pågått. Båda föreskrifterna har sedan tidigare varit på remiss, de är färdigbearbetade men ingen av dem är ännu formellt beslutade. Dessa föreskrifter kommer att träda i kraft innan den nya regelstrukturen gör det.

Paragraferna i föreskrifterna om utformning av arbetsplatser (2.3), och kapitlet om arbetsanpassning i föreskrifterna om grundläggande arbetsmiljöregler för de med arbetsgivaransvar (1.1), baseras på paragrafer som är bearbetade efter remissförfarandet i respektive föreskriftsarbete. Paragrafer som alltså är färdigbearbetade men ännu inte formellt beslutade. Dessa har hanterats på samma sätt som övriga paragrafer i den nya regelstrukturen och de ska

behandlas som övriga föreskriftstexter i remissen. Arbetsmiljöverket kommer alltså inte att hantera synpunkter på sakinhåll i dessa delar i denna remiss.

Innehållet i de ännu inte formellt beslutade föreskrifterna om arbetsplatsens utformning och arbetsanpassning finns tillgängligt på vår webbplats www.av.se/remisser.

Föreskrifter där vi vill ha synpunkter på sakinhållet

Grundläggande arbetsmiljöregler vid planering, projektering och samordning – för dig som är byggherre, projektör eller byggarbetsmiljösamordnare (1.2)

Som vi beskriver under rubriken "I denna remiss efterfrågar vi synpunkter på strukturen" vill vi i denna remiss ha synpunkter på formen och inte på sakinhållet i föreskrifterna.

Det finns dock ett undantag från detta och det är föreskrifterna om grundläggande arbetsmiljöregler vid planering, projektering och samordning för den som är byggherre, projektör eller byggarbetsmiljösamordnare (1.2).

I dessa föreskrifter har vi gjort en regelutveckling och det har tillkommit nya bestämmelser. För de här föreskrifterna vill vi också ha synpunkter på förändringar av sakinhåll och kravnivåer.

Föreskrifterna består av de första 16 paragraferna i de nuvarande föreskrifterna om byggnads- och anläggningsarbete (AFS 1999:3). Nya paragrafer har lagts till och gamla har utvecklats. Resterande bestämmelser ur AFS 1999:3 finns framför allt i kapitel 5 i föreskrifterna om specifika risker vid vissa typer av arbete (3.1).

Det finns flera anledningar till att vi för dessa föreskrifter har genomfört ett utvecklingsarbete av föreskriftstexterna:

- Skyddsbehovet är stort eftersom olyckor och ohälsa, till och med dödsolyckor, är vanliga i branschen.
- Bygg- och anläggningsprojekt är rörliga arbetsplatser och nya samarbetskonstellationer och ansvarområden uppstår löpande. Det är inte ovanligt att det är oklart vem som har ansvar. Därför har vi nu skrivit ut tydligare vem som ska göra vad inom ett bygg- och anläggningsprojekt.
- I de tidiga skedena – planering och projektering – kan riskerna för olycksfall och ohälsa också förebyggas och därför har vi utvecklat

tydligare bestämmelser om hur man ska arbeta förebyggande med arbetsmiljön i byggprojekt. Byggherrens ansvar och uppgifter har förtydligats i enlighet med guiden "Icke-bindande handbok för en god praxis avseende förståelsen och tillämpningen av direktivet 92/ 57/ EEG - Byggarbetsplatser".

För denna föreskrift i sin helhet vill vi också ha synpunkter på strukturen.

Upphävande av gamla föreskrifter samt övergångsbestämmelser

De nya föreskrifterna kommer enligt vår nuvarande planering att träda i kraft i mars 2022.

Alla nu gällande föreskrifter kommer att upphävas samtidigt som de nya träder i kraft. I vissa fall kan det behövas övergångsbestämmelser. När föreskrifterna i den nya strukturen beslutas kommer det också att i de nya föreskrifterna finnas de övergångsbestämmelser som behövs. Det kan vara övergångsbestämmelser som till exempel gäller för vissa undantag från föreskrifter, eller för tillstånd och intyg som Arbetsmiljöverket har meddelat enligt äldre bestämmelser.

Underlag i remissen

I remissen ingår följande underlag:

- Förslag till föreskrifter och allmänna råd
- Konsekvensutredningar
- Parallelluppställningar
- Paragrafnyckel
- Introduktion till Arbetsmiljöverkets regler
- Sammanställning av definitioner och övergripande begrepp i Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Av dessa dokument önskar vi framför allt synpunkter på föreskriftstexter, konsekvensutredningar och introduktionen till Arbetsmiljöverkets regler.

Konsekvensutredningar (15 dokument)

Konsekvensutredningarna beskriver konsekvenserna av de förändringar som gjorts, inklusive kostnadsberäkningar.

- Det finns en övergripande konsekvensutredning som beskriver de generella förändringar som vi gjort i alla föreskrifter. Den innehåller bland annat en beskrivning av konsekvenserna av att sortera in paragraferna i nya föreskrifter.
- För merparten av de nya föreskrifterna finns specifika konsekvensutredningar. I dessa beskrivs vilka förändringar som gjorts i respektive föreskrift.
- För några föreskrifter har vi gjort bedömningen att det inte krävs en konsekvensutredning. Bedömningen beskrivs i dessa fall för respektive föreskrift i ett underlag som heter "Bedömning om att ingen konsekvensutredning behövs".

Parallelluppställningar EU-direktiv (36 dokument)

Arbetsmiljöverket har ansvar för att införa EU-direktiv i svenska föreskrifter. Vi har tagit fram en parallelluppställning för varje direktiv som visar hur direktiven har införts i våra föreskrifter.

Paragrafnyckel – befintliga paragrafer i den nya regelstrukturen (1 dokument)

Paragrafnyckeln är ett dokument där det går att slå upp var nu gällande paragrafer har sorterats in i den nya regelstrukturen. I dokumentet ingår varje nu gällande AFS med en rad för varje paragraf i vårt nu gällande regelverk.

Introduktion till Arbetsmiljöverkets regler (1 dokument)

Introduktionen innehåller övergripande information om Arbetsmiljöverkets regler och beskriver bland annat delarna i den nya regelstrukturen.

Som en bilaga till introduktionen ligger en sammanställning av vilka föreskrifter som ensamföretagare är skyldiga att följa.

Sammanställning av Arbetsmiljöverkets definitioner och övergripande begrepp i föreskrifter (1 dokument)

De definitioner som finns i Arbetsmiljöverkets olika föreskrifter är nu också samlade i denna sammanställning.

Gör så här för att svara på remissen

Alla handlingar i remissen finns på Arbetsmiljöverkets webbplats www.av.se/remisser från och med den 30 januari 2020.

Under rubriken "Synpunkter på remissen" har vi beskrivit vilka synpunkter vi kommer att hantera eller ta hänsyn till i denna remiss.

- Använd svarsmallen som vi tagit fram för denna remiss. Det gör det lättare för oss att sammanställa de svar vi får in och kunna redovisa dem samlat.
- Skicka in remissvaret som Word-fil, det vill säga i samma format som mallen är gjord i.
- Du som vill skriva under svaret med namnunderskrift behöver skicka in både en inskannad pdf och en Word-fil.
- Glöm inte diarienumret. Denna remiss har diarienummer 2019/072424.
- Skicka in remissvaret till remiss@av.se senast den 20 augusti 2020.

Om du har frågor om remissen kan du skicka dem till regelstruktur@av.se eller kontakta vår svarstjänst på telefon 010-730 90 00.

Erna Zelmin-Ekenhem
Generaldirektör

Bilaga:
Sändlista

Bilaga

Sändlista

Detta är de organisationer som alltid får remisser från Arbetsmiljöverket. I vanliga fall kompletterar vi sändlistan med till exempel parter från de branscher som berörs mest av regelförslaget. I den här remissen har vi valt att komplettera med mailutskick till många fler, eftersom innehållet i remissen är brett. Vi listar inte samtliga här, men vill poängtera att du inte behöver finnas med på sändlistan för att svara på remissen.

- Arbetsgivaralliansen
- Arbetsgivarförbundet KFO
- Arbetsgivarverket
- Företagarförbundet
- Företagarna
- Försvarmakten
- Kommerskollegium
- Landsorganisationen
- Lantbrukarnas Riksförbund
- OFR
- Prevent
- Privattjänstemannakartellen
- Regelrådet
- SACO
- Småföretagarnas Riksförbund
- Svensk Industriförening
- Svenskt Näringsliv
- Sveriges Kommuner och Regioner
- TCO
- Transportstyrelsen
- Unionen

För kännedom

- Arbeidstilsynet, Norge
- Arbejdstilsynet, Danmark
- Social o hälsovårdsministeriet, Finland
- Vinnueftirlit, Island